

BERGEN KOMMUNE

ENDRINGER I REGELVERKET FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I FORSYNINGSSSEKTORENE

FOREDRAG DIHVA-KONFERANSE «RAMMEVILKÅR FOR VANNBRANSJEN» 22.03.17

- Utgangspunkt og målsetting for forenklingene
- De viktigste forenklingene
- Grunnleggende prinsipper
- Miljø, menneskerettigheter, samfunnshensyn
- Forskriftsbytte
- Terskelverdier
- Dokumentasjonsplikt
- Dialog med leverandører
- Konkurransereformer
- Frister
- Tildelingskriterier
- Kort om avvisningsbestemmelsene
- Kontraktsvilkår og endring av kontrakt
- Elektronisk kommunikasjon
- Europeisk egenerklæringsskjema

- Endringer i KOFA-forskriften
- Utvidet egenregi
- Rådgiverinhabilitet
- Tilrettelegging for SMB
- Utdypende om avvisningsplikt og -rett, identifikasjon, self-cleaning
- Oppdeling av anskaffelser
- Tillatte og ikke tillatte endringer i kontrakt; oppsigelse av kontrakt
- Konesjonskontrakter

Presentasjonen
inneholder skjulte
lysbilder til temaene
ovenfor!

Utgangspunkt: Ønske om forenkling

- Endringer i EU-direktiver – Norge plikter å omsette disse til nasjonal rett
 - Begrenset handlingsrom!
- Mye frustrasjon knyttet til gjeldende regler, for eksempel avvisning i anbudskonkurranser
- «Forenklingsutvalget» la frem NOU 2014:4: Enklere regler, bedre anskaffelser
 - Mandat: Forenkle den særnorske delen av regelverket

Flere målsettinger for nytt regelverk

- Enklere og mer fleksible regler
- Redusere administrativt arbeid for både oppdragsgiver og leverandør
- Større rettslig klarhet
- Ivareta hensyn til miljø, sosiale hensyn, innovasjon og andre samfunnshensyn
- Legge bedre til rette for små og mellomstore bedrifter
- Færre dokumentasjonskrav
- Digitalisering og effektivisering av prosesser

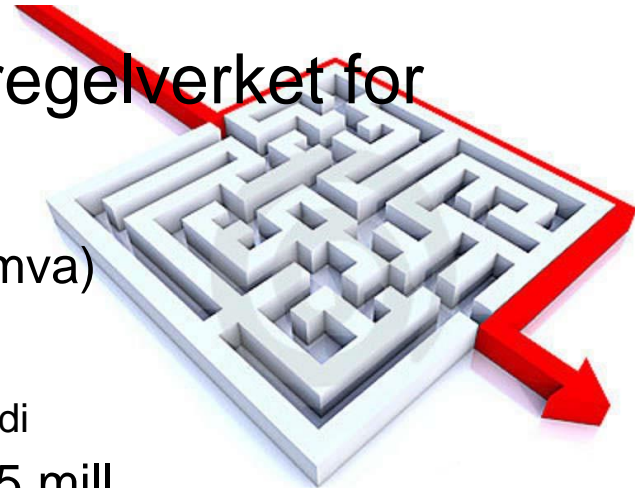

Regelverket fra 1. januar 2017

- **Ny lov om offentlige anskaffelser (LOA) – erstatter 1999-loven**
- Ny forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) – erstatter 2006-forskriften
- **Ny forsyningssektorforskrift (FF) – erstatter 2006-forskriften**
- Helt **ny** forskrift om konsesjonskontrakter (KKF)
- Endringer i KOFA-forskriften
- **Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter lærlinger**
- Forskrift om overgangsregler for ny LOA

De viktigste forenklingene i det nye regelverket for forsyningssektorene

- Anskaffelser med verdi under 100.000 kr (eks mva) er ikke lenger regulert
 - Mulighet for å kjøpe direkte, uten konkurranse
 - OBS: Detaljerte regler for beregning av anskaffelsesverdi
- Anskaffelser med verdi mellom 100.000 kr og 3,5 mill kr (44 mill) er ikke kunngjøringspliktig
 - *Mer om dette litt senere*
- Krav om skatteattest er falt bort – og dermed også avvisningsmulighet for ikke betalt skatt
- Krav om HMS-egenerklæring er falt bort
- Krav om lukking og merking av tilbud er falt bort

Ny LOA – grunnleggende prinsipper - § 4

Tidligere § 5 Grunnleggende krav

Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om

- **Konkurransen**
- **Likebehandling**
- **Forutberegnelighet**
- **Etterprøvbarhet**
- **Forholdsmessighet**

**Ingen
realitets-
endring!**

Ny LOA – miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn - § 5

- **Plikt** til å innrette virksomhetens **anskaffelsespraksis** slik at den bidrar til å:
 - Redusere skadelig miljøpåvirkning.
 - Fremme klimavennlige løsninger.
 - Skal bl. annet skje ved at oppdragsgiver tar hensyn til LCC.
- Skal ha egnede rutiner for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter i relevante konkurranser.
- Krav til universell utforming mye mer enn bare bygninger!
 - Bl.a. FOA: «Ytelser som skal brukes av personer».
- Begrensninger i antallet ledd i leverandørkjeden i visse kontrakter (ikke i forsyningsforskriften!).
 - Bransjer med særlige utfordringer knyttet til arbeidslivskriminalitet.
- Utdypende bestemmelser i forskrifter.

Ny LOA – miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn - § 5

- Krav og kriterier i konkurransen som skal sikre i varetakelse av kravene i § 5 – kan knyttes til ulike trinn i anskaffelsesprosessen.....

- *Kvalifikasjonskrav*
- *Kravspesifikasjon*
- *Tildelingskriterier*
- *Kontraktskrav*

.....så lenge de har tilknytning til **konkurransen.**

- Et løsere krav enn hittil!
- Omfatter mer enn det som har betydning for produktets egenskaper.

Ny pr. 01.01.17: Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter

- Gjelder tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter (ikke kontrakter om rene vareleveranser)
- Gjelder kontrakter som er omfattet av anskaffelsesforskriften eller forsyningsforskriften
- Plikten gjelder når kontrakten er lengre enn 3 måneder og har en verdi på over 1,1 mill kr (stat) / 1,75 mill kr (andre)
- Offentlige oppdragsgivere skal stille krav om
 - At leverandør er tilknyttet lærlingeordning og
 - At én eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten
- Plikten gjelder ikke når kravet anses som uforholdsmessig
- Plikten gjelder kun dersom det på landsbasis er særlig behov for lære plasser innenfor bransjen (klart flere søkere til læreplass enn antall inngåtte lærlingekontrakter innen samme program ved siste søkning)

Ny LOA – KOFA: Overtredelsesgebyr - § 12

- KOFA får tilbake kompetansen til å ilegge overtredelsesgebyr.
- Må ilegge gebyr dersom handlingen er forsettlig eller grovt uaktsom.
- Fortsetter ellers praksisen fra tidligere.
- Koordinering mot dom om samme sak.

KOFA

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Endringer i *KOFA-forskriften*

- KOFAs rådighet over sakene:
 - Kan fortsette en sak som klager trekker.
 - Kan ilegge gebyr selv om klager ikke har bedt om det.
- Skal angi om det påklagede bruddet kan ha påvirket resultatet av konkurransen.
- Regler om tilbakebetaling av gebyr:
 - Konstatert UDA ➤ gebyret refunderes.
 - Mener at feilen kan ha påvirket resultatet av konkurransen ➤ gebyret refunderes.

«Forskriftsbytte»

• Frem til 31.12.2016.

- Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA)
- For kommunal vann- og avløpssektor gjelder Forskrift om offentlige anskaffelser («klassisk sektor»), med to vesentlige unntak:
 1. Forhandlingsadgang over EØS-terskelverdi
 2. Mulighet for å kunngjøre en kvalifikasjonsordning

• Fra 01.01.2017.

- Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften – FF)

Kan forsyningssektor foreta anskaffelser etter forskrift for klassisk sektor?

- Anskaffelsesdirektivet inneholder strengere regler enn forsyningsdirektivet
- FOA inneholder følgelig strengere regler enn FF
- Er det lov å bruke et strengere regime?
 - Forholdsmessighetsprinsippet!
- Departementets veiledning for FOA foreligger – for FF foreligger ikke noe veiledning
- Det er ikke blitt utarbeidet egne konkurransegrunnlagsmaler for FF
 - Difi har kun utarbeidet maler for FOA

Forutberegnelighet: «Si hva du gjør og gjør som du sier!»

LOA ifm. FOA: Endring av terskelverdier og kunngjøringsplikt

EØS-terskel

< 100.000 kr

100.000 kr – **1,1 mill**
NYTT: Hevet fra tidligere 500.000 kr

1,1 – 1,75 mill
kr (varer & tjenester)
1,1 – 44 mill kr
(bygg & anlegg)

> 1,75 mill kr
(varer & tjenester)
> **44 mill (bygg & anlegg)**

NYTT:
Ingen konkurranseplikt

Konkurranselikt,
men ikke kunngjøringsplikt

Kunngjøring i Doffin

Kunngjøring i Doffin & TED

Ingen regler

LOA; FOA del 1

LOA; FOA del 2

LOA; FOA del 3

LOA ifm. FF: Endring av terskelverdier og kunngjøringsplikt

EØS-terskel

< 100.000 kr

NYTT:
Ingen konkurranseplikt

Ingen regler

100.000 kr – **3,5 mill (B&A: 44 mill)**

NYTT: Hevet fra tidligere 500.000 kr

Konkurranseplikt, men ikke kunngjøringsplikt

LOA; FF del 1

> **3,5 mill kr**
(varer & tjenester)

> **44 mill (bygg & anlegg)**

Kunngjøring i Doffin & TED

LOA; FF del 2

Hvordan vil leverandører reagere på endringene?

- Eks.: Kommunale veimyndigheter bestiller et gravearbeid for 1,1 mill kr eks mva.
 - Oppdraget må kunngjøres i Doffin.
 - Det kreves skatteattest.
 - Det tillates maksimalt 2 ledd i leverandørkjeden under hovedleverandør.
- Eks.: Kommunale vann- og avløpsmyndigheter bestiller samme type arbeid med verdi på opptil 44 mill kr eks mva.
 - Oppdraget blir ikke kunngjort i Doffin.
 - Ingen krav om skatteattest.
 - Ingen begrensninger i antallet underleverandører.

Hvordan bør kommunene håndtere oppdrag under EØS-terskel? (fra veilederen for del-1-anskaffelser)

- Forholdsmessighet:
 - «i forhold til anskaffelsens art, omfang, verdi og kompleksitet»
 - Invitere flere leverandører til å delta i konkurransen
 - Hensiktsmessige kvalifikasjonskrav
- Konkurransen:
 - Frivillig kunngjøring i Doffin bør vurderes, spesielt når anskaffelsene ligger nær terskelverdien på 1,1 mill (klassisk sektor)
 - Skape konkurranse ved å henvende seg til andre leverandører enn de som tidligere har deltatt i konkurranser
- Forutberegnelighet:
 - Lage egne regler eller bruke regler fra andre forskrifter/andre deler av forskriftene
 - Bør opplyse om kontraktsvilkår
 - Bruk av standardkontrakter der slike finnes
 - Opplyse om tildelingskriterier og evaluere strengt etter kriteriene
- Likebehandling:
 - Lik informasjon til samme tidspunkt
 - Gi alle leverandører anledning til å forbedre sine tilbud
 - Vektlegge positive og negative egenskaper ved tilbudene likt i evalueringen
- Etterprøvbarehet:
 - Begrunnelse for tildeling av kontrakt
 - Dokumentasjonsplikt, jf. FF § 7-1

<https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/forste-kolonne/veileder/id2518931/>

Utvidet egenregi – § 3-2 FF

- Egenregi: En oppdragsgiver bruker egne ressurser for å utføre en tjeneste
 - Eks.: Bergen kommune – Bergen Vann KF.
 - Kommunale foretak er regulert av et eget kapittel i kommuneloven. Foretaket er altså en del av kommunen som juridisk person.
- Utvidet egenregi: Oppdragsgiver inngår kontrakt med et annet rettssubjekt som ...
 - a. ... han utøver kontroll over som tilsvarende kontroll med egen virksomhet
 - b. ... utfører mer enn 80% av aktivitet for oppdragsgiveren eller for rettssubjekter som oppdragsgiver kontrollerer
 - c. ... som det ikke er direkte private eierandeler i.
- Ved egenregi og utvidet egenregi gjelder verken LOA eller FF!

Dokumentasjon – FF § 7-1; § 21-5

- FF § 7-1. Dokumentasjonsplikt (ikke plikt til å føre anskaffelsesprotokoll)

(1) Oppdragsgiver skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen.

(2) Oppdragsgiveren skal oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktperioden.

(3) Eksplisitte krav til dokumentasjon i FF del II, § 21-5 (gjelder kun over EØS-terskel):

Oppbevare dokumentasjon fra anskaffelsesprosessen som er [tilstrekkelig til å begrunne beslutninger](#) om:

- Avvisning
- Begrensning av antall leverandører
- Valg av leverandør
- Bruk av konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring eller anskaffelse uten konkurranse
- Bruk av unntak fra LOA eller FF
- Bruk av unntak fra kravet om elektroniske kommunikasjonsmidler
- Dokumentasjon skal oppbevares i minst 3 år regnet fra tildelingstidspunkt

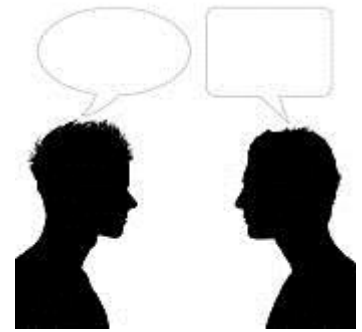
Rådgiverinhabilitet

- Rådgiverhabilitet inntatt under avvisningsbestemmelsene i del II § 20-2 (1) bokstav c):

Oppdragsgiver skal avvise leverandør som har deltatt i forberedelsen av konkurransen og med dette oppnådd en urimelig konkurransefordel som ikke kan avhjelpes med mindre inngripende tiltak, jf § 8-2.

Merk for øvrig generell regel om avvisning grunnet inhabilitet. FF § 20-2 (1) bokstav b.

Ny: Markedsundersøkelser og dialog med markedet – FF §§ 8-1 og 8-2

- *Generelt: Kodifisering av gjeldende praksis*
- *Like regler i del II og del III av FOA, og i FF*
- Oppdragsgiver kan gi informasjon til leverandørene om sine planer og behov
- Oppdragsgiver kan søke eller motta råd fra leverandører og markedsaktører. Rådene kan brukes i planleggingen og gjennomføringen av anskaffelsen.
- Rådene må ikke ha konkurransevridende effekt eller føre til brudd på likebehandlingsprinsippet (rådgiverinhabilitet)
- Oppdragsgiver skal treffe egnede tiltak for å sikre at leverandører ikke får en urimelig konkurransefordel
 - De andre leverandørene skal motta de samme relevante opplysningene som er utvekslet i dialogen
 - Fastsette en tilstrekkelig frist for mottak av tilbud for å utjevne eventuelle fordeler

Dialog før konkurransen – FF § 8-1 og 8-2

- Utvidete muligheter for dialog med leverandøren både før og under konkurransen
- Nasjonalt program for leverandørutvikling har gitt svært gode erfaringer fra dialog med leverandøren før konkurransen:
 - Leverandørene vet best hva som er «state of the art»
 - Kjennskap til nye løsninger, produkter, systemer
 - Gode innspill til kravspec
 - Mulighet for å sende konkurransedokumenter til høring hos leverandørene
 - Få innspill på kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier
 - Unngå meningsløse eller unødig fordyrende krav
 - Leverandørene setter pris på dialogen!
 - Tips: Bruk veiledende kunngjøring!

Konkurransereformer

- Under EØS-terskel: Ingen eksplisitte regler
- Over EØS-terskel:
 - Åpen anbudskonkurranse (ett trinn - forhandlingsforbud!)
 - Begrenset anbudskonkurranse (to trinn - forhandlingsforbud!)
 - OBS: Konkurransesgrunnlag må gjøres tilgjengelig i Doffin/TED, dvs allerede i første trinn!
 - Konkurranses med forhandling etter forutgående kunngjøring
 - OBS: Alltid to-trinn-prosess, jfr. FF § 19-7 (1)
 - Konkurransespreget dialog
 - Innovasjonspartnerskap – for å utvikle og anskaffe innovative varer/tjenester/bygg- og anleggsarbeider (NY)
 - Konkurranses med forhandling uten forutgående kunngjøring (snever unntaksbestemmelse)
 - Forhåndskunngjøring – FF § 17-2 (2) og § 26-4 bokstav b
 - Kvalifikasjonsordninger – kap. 13
 - Dynamisk innkjøpsordning – kap. 22 (fullelektronisk prosess, likner kvalifikasjonsordning)
 - Plan- og designkonkurranse – kap. 27

Tilrettelegging for små og mellomstore bedrifter (SMB)

Ingen forpliktende formuleringer i nytt regelverk, men ...

- a) Stort handlingsrom for oppdragsgiver i anskaffelser under 1,1 mill kr
 - Ingen kunngjøringsplikt: Oppdragsgiver kan invitere én eller flere SMB inn i konkurransen

Frister FF del II – regnes fra dagen kunngjøringen sendes til TED

Åpen anbudskonkurranse, FF § 26-2	Del III – elektronisk innlevering	Del III – ikke elektronisk innlevering
Tilbudsfrist	30 dg. [-10]	+5 dager
Tilbudsfrist når veiledende kunngjøring er publisert tidligst 12 måneder og senest 35 dager før kunngjøring	15 dg. [-10]	+5 dager
Hastetilfeller	15 dg.	---

Frister FFdel II

Begrenset anbudskonkurranse, konkurranse m. forhandl., innovasjonspartnerskap, konkurransepreget dialog; FF § 16-3	Del III – elektronisk innlevering
Forespørsler om å delta i konkurransen	Hovedregel: 30 dg., men minst 15 dg.
Tilbudsfrist når oppdragsgiver og interessentene blir enige om en frist	Frist som avtalt
Tilbudsfrist når oppdragsgiver og interessentene <u>ikke</u> blir enige om en frist	10 dg.

Tildelingskriterier – FF §§ 14-1, 14-2

Generelle krav til tildelingskriteriene:

- Objektive
- Ikke for skjønnspregede
- Dokumentasjonskrav må angis for hvert kriterium

Tilknytning til leveransen - § 14-1 (4)

- Kan omfatte alle sider av varen/tjenesten, ...
 - også faktorer som inngår i produksjonsprosessen
 - også faktorer som ikke påvirker varenes/tjenestenes egenskaper
- Fremdeles ikke tillatt i anskaffelser etter FF del II: Samme vurderingstema både som kvalifikasjonskrav og tildelingskriterium
 - FOA § 8-11(3) – klassisk sektor - tillater dette uttrykkelig for anskaffelser under EØS-terskel!

Tillatte tildelingskriterier – FOA §§ 14-1, 14-2

1) Laveste pris	2) Beste forhold mellom pris eller kostnad og kvalitet <ul style="list-style-type: none">• Angi kriterienes relative vekt• Ramme med utslag tillatt• Dersom av objektive grunner ikke mulig: Angi i prioritert rekkefølge. • Obligatorisk kriterium ved innovasjonspartnerskap og konkurransepreget dialog!	3) Laveste kostnad (NY!) (= Livssyklus-kostnad, beregning etter § 14-2) <ul style="list-style-type: none">• Beregningsmetode må oppgis• Eks: anskaffelseskostnader + driftskostnader + vedlikeholdskostnader + gjenvinningskostnader• Kostnader som skyldes miljøbelastninger, inkludert utslipp, dersom verdien kan tallfestes og etterprøves.• Beregningsmetode må være tilgjengelig for alle, og basert på opplysninger som kan fremskaffes med rimelig innsats
------------------------	---	--

Forsyningsforskriften – andre endringer

- Egne regler for «særlige tjenester»!
 - Erstatter langt på vei «uprioriterte tjenester»
- ESPD – men kun for avvisningsgrunner (§ 20-7, ref. FOA § 17-1).

Særlige tjenester – FF del III, kapittel 26

- «Særlige tjenester» er listet i Vedlegg 3 til FF.
- Mer liberale regler enn i FF del II
 - Anskaffelsesprinsippene i LOA § 4 gjelder
 - Anskaffelsesprosedyre skal fastsettes i konkurransedokumentene
 - Adgang til å tildele langvarige kontrakter dersom nødvendig, og løpende kontrakter med oppsigelsesadgang
 - Dokumentasjonsplikt

Forenklede regler: FF del III gjelder også når anskaffelsen er over EØS-terskel!

Utvidet adgang til ettersending/supplering/avklaring knyttet til innkomne tilbud – FF § 19-5

- Tidligere:
 - Oppdragsgiver kunne bare få ettersendt offentlig tilgjengelige dokumenter knyttet til kvalifikasjonskrav
 - Oppdragsgiver kunne anmode om supplering eller utdyping av fremlagte dokumenter/attester
- Oppdragsgivers rett, men ikke plikt!
 - **OBS: Pass på å levere alle dokumenter korrekt til tilbudsfristen!**
- Ved feil/uklarheter og manglende dokumenter
- **OBS: Oppdragsgiver må se bort fra ettersendte dokumenter/suppleringer mm dersom innholdet medfører at tilbudet forbedres!**
- Departementets veiledning foreligger for FOA § 23-5, som er innholdsmessig identisk med FF § 19-5!

Generelt om avvisning FF del II – kap. 20

REJECTED

- Ny struktur basert på forslag fra forenklingsutvalget
 - Avisning pga. formalfeil (formalfeil samles i egen (ny) bestemmelse)
 - Avvisning pga. forhold ved leverandør (gjort en rekke endringer og tilføyelser)
 - Avvisning pga. forhold ved tilbudet (gjort en rekke endringer og tilføyelser)
 - Fremgangsmåten ved avvisning

- «Skal-» og «kan-» avvisningsgrunner som tidligere.

Nye bestemmelser i tilknytning til avvisningsreglene pga. forhold ved leverandør: identifikasjon, self cleaning, avvisingsperiode m.m.

Avvisning pga. formalfeil FF § 20-1

- Leverandør eller tilbud skal avvises når:
 - Tilbud ikke er mottatt innen fristen.
 - Når forespørsel om å delta i konkurransen eller tilbudet er levert i strid med kravene til kommunikasjonsmiddel.
- Leverandør eller tilbud kan avvises når:
 - Når forespørselen om å delta i konkurransen ikke er mottatt innen fristen (tidl.: skal avvises!)
 - Når forespørselen om å delta i konkurransen eller tilbudet ikke oppfyller kravene til utforming som oppdragsgiver har fastsatt.

Nye avvisningsgrunner/leverandør - avvisningsplikt FF del II

- Ny avvisningsbestemmelse: Omf. inhabilitet som ikke kan avhjelpes med mindre inngripende tiltak, jf. § 20-2 (1) b.
- Avvisningsplikten for straffbare forhold er betydelig utvidet § 20-2 (2) ifm 20-2 (4)
 - Tidligere: bl.a. bedrageri og korrupsjon, deltakelse i kriminell org.
 - Nå: også barnearbeid, menneskehandel, terrorhandlinger og finansiering av terrorisme.
 - Tidligere: krav om at en skulle være «rettskraftig dømt».
 - Nå: omfattes også vedtatt forelegg
 - Denne plikten gjelder ikke for offentlige foretak og andre virksomheter som utøver forsyningsaktivitet på grunnlag av enerett eller særrett
- Rådgiverinhabilitetsbestemmelsen er bygget ut, jf. § 20-2 (c)
 - Muligheten for å avhjelpe med mindre inngripende tiltak nevnes.
 - Lev. skal gis mulighet til å sannsynliggjøre at rådgivningen ikke medfører konkurransevridning.
- Unntaket fra avvisningsplikt pga. «allmenne hensyn» utvidet. Omfatter bl.a. de nevnte straffbare forhold, jf. § 20-2 (5).

Identifikasjon ved avvisning FF § 20-3

- **Identifikasjon** = feil/overtredelser begått av sentralt plassert person hos leverandøren sidestilles med feil/overtredelser begått av leverandøren selv.
- Gjelder personer i leverandørens administrasjon, ledelse eller kontrollorganer m.m.
- Ved noen avvisningsgrunner skal det skje identifikasjon, jf. § 20-3 (1)
 - f.eks. korrupsjon, bedrageri
- Ved andre avvisningsgrunner kan det skje identifikasjon, jf. § 20-3 (2)
 - f.eks. forsøk på å få tilgang til fortrolige opplysninger
- Identifikasjon kan også skje mellom juridiske personer, jf. § 20-3 (3)
 - Sentralt: Grad av tilknytning inkl. personfellesskap/styrefellesskap. Omgåelsesbetraktninger

Ny best. om utskiftning av underleverandører FOA § 20-4

- Formål: Få skiftet ut «useriøse» underleverandører som oppdragsgiver får kunnskap om.
- Todelt bestemmelse:
 - Ved noen avvisningsgrunner skal oppdragsgiver kreve utskiftning (f.eks. korrupsjon, bedrageri).
 - Ved noen avvisningsgrunner kan oppdragsgiver kreve utskiftning (f.eks. klare holdepunkter for avtale som har til hensikt å vri konkurransen).
- Bestemmelsen har også regler om at en på visse vilkår kan foreta utskifting av underleverandører engasjert etter at kontrakt er inngått.

Ny bestemmelse om «self cleaning» FF § 20-5

- Ved en rekke avvisningsgrunner kan leverandøren unngå avvisning dersom han kan dokumentere å ha gjennomført følgende tiltak:
 - Betalt erstatning som er pålagt for forholdet eller gitt tilsagn om slik betaling.
 - Aktivt samarbeid med ansvarlige myndigheter for å klargjøre fakta og omstendigheter ved forholdet.
 - Truffet egnede tekniske, organisatoriske og personalmessige tiltak for å hindre gjentakelse.
- Tilstrekkelige tiltak? Følgende skal vektlegges:
 1. Overtredelsens grovheten og
 2. De særlige omstendighetene ved feilen eller overtredelsen
- Kan ikke avvises dersom skyldig beløp inkl. renter og bøter er betalt, eller det er inngått bindende betalingsavtale.

Alle må
være
oppfylt

Avvisningsperiode § 20-6

- Inntil 3 år fra den relevante hendelsen ved avvisning ved enkelte avvisningsgrunner. (dvs. «kan» avvisningsgrunner etter 24-2, (3) bokstav c, e, f og i, (bokstav c) er f.eks. alvorlig eller gjentatt brudd på bestemmelser om miljø, arbeid og sosiale forhold).
- Inntil 5 år fra datoen for den rettskraftige dommen eller vedtakelsen av forelegget ved avvisning etter «skal» avvisningsgrunnene i §24-2 (2) (dvs. ved deltakelse i kriminell org., korrupsjon, bedrageri, terrorhandlinger osv.).

Dokumentasjon for fravær av avvisningsgrunner FF §§ 20-7

- Vandelsattest eller tilsvarende dokument utstedt av kompetent organ i hjemstat eller den stat hvor leverandøren er etablert.
 - som viser at det ikke foreligger avvisningsgrunner som nevnt i § 24-2, (2) (kriminell org, korrupsjon osv.)
- Attest utstedt av kompetent organ i lev. hjemstat eller i den stat hvor lev. er etablert.
 - som viser at det ikke foreligger avvisningsgrunner som nevnt i 24-2, (1) bokstav b og (3) bokstav a (begge gjelder ikke bet. skatt, avgifter...osv) og (3) b (konkurs, insolvensbehandlingosv)
- Dersom det ikke utstedes slike dokumenter eller de ikke dekker de nevnte avvisningsgrunner skal ESPD godtas som tilstrekkelig bevis.
 - Alternativt: Oppdragsgiv. kan kreve erkl. avgitt under ed eller en forsikring avgitt for et kompetent organ i hjemstat/etableringsstat.

Avvisingsgrunner forhold ved tilbud – avvisningsplikt – FF § 20-8

- Skal avvise et tilbud som
 - Ikke kan anses bindende
 - Inneholder vesentlig avvik fra konkurransedokumentene
 - Er unormalt lavt ift. ytelsen (jf. § 24-8 (1) c) gjelder altså bare del III)
 - Pga. ikke oppfylte bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forholdm.m. **ny**
 - Overstiger oppdragsgivers budsjett som er dokumentert fastsatt før konkurransen
 - Liknende forhold

Avvisningsgrunner forhold ved tilbud – avvisningsrett - FF § 20-8 (2)

Kan avvise et tilbud som:

- Inneholder avvik fra anskaffelsesdokumentene eller uklarheter som ikke kan anses som ubetydelige
- Er unormalt lavt i forhold til ytelsen, jf. 24-9, (av grunne som ikke er nevnt under «skal» avvisningsgrunner)
- Ikke oppfyller bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold iht. nasjonale regler m.m. **ny**
- Overstiger oppdragsgiverens budsjett som er fastsatt før iverksettelse av konk. **(ny-kodifisering)**.
- Oppdragsgiver ikke kan akseptere fordi det foreligger «*lignende forhold*» som nevnt i de 4 ovennevnte punktene **ny**.

Kontraktsvilkår – FF § 15-1

- **Nytt: Skal fremgå av anskaffelsesdokumentene!**
 - **OBS: Gjelder også to-trinns-konkurranser!**
- **Kodifisering: Oppdragsgiveren kan fastsette endringsklausuler.**
 - Endringsklausulene skal angis i anskaffelsesdokumentene, og det skal klart fremgå hvilke endringer oppdragsgiveren kan foreta, i hvilket omfang og på hvilke vilkår.
 - Endringsklausulene kan ikke åpne for at anskaffelsens overordnede karakter blir endret.

Ny bestemmelse om oppdeling av anskaffelser – FF § 15-3

- Oppdragsgiver kan velge å dele opp anskaffelsen i delkontrakter
- Ved oppdeling: Skal det angis i kunngjøring/invitasjon til å bekrefte interesse at tilbud kan gis på en, flere eller alle delkontraktene.
- Kan også begrense hvor mange delkontrakter en enkelt leverandør kan få
 - Må da beskrive hvordan tildelingen skal skje, f.eks. «delkontraktene tildeles slik at oppdragsgiver får den laveste totalprisen».
- Selv der det er gitt anledning til å inngi tilbud på delkontrakter kan man forbeholde seg retten til å tildele til den som har det totalt sett beste tilbudet. Må da angis i kunngj.

Kommunikasjon – FF kap. 18

- *Like regler i FOA del II, III, IV, forsyningsforskriften og konsesjonskontraktforskriften*
- Hovedregel: All kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandør i tilbudsfasen skal være elektronisk
- Størst praktisk endring: elektronisk tilbudslevering
- Dette krever systemløsninger hos oppdragsgiver og tilbyder
 - Ordinær e-post kan ikke brukes, bl.a. grunnet datasikkerhet
- Bestemmelsene om elektronisk kommunikasjon er planlagt gjort gjeldende med frist senest:
 - 1. april 2017 for innkjøpssentraler
 - 1. januar 2018 for statlige myndigheter
 - **1. juli 2018 for kommunale og fylkeskommunale myndigheter og andre offentlige myndigheter**

European Single Procurement Document («ESPD-skjema») – FF § 20-7 (1)

- Obligatorisk for anskaffelser over EØS-terskelverdi (44 mill for bygg & anlegg): **ESPD-skjema**
 - ESPD = Egenerklæring fra leverandørene om ...
 1. ~~at de oppfyller angitte kvalifikasjonskrav og eventuelle utvelgelseskriterier, og~~
 2. at det ikke foreligger grunner for avvisning på grunn av forhold ved leverandøren.
- Utfylt ESPD er foreløpig dokumentasjonsbevis
- **OBS: Underleverandører må fyller ut eget skjema, som skal sendes inn med tilbudet!**

Juridisk informasjon | Cookies | Kontakt | About | Norsk

Det europeiske egenerklærings skjemaet (ESPD)

En tjeneste for å fyller ut, eller gjenbruke, en ESPD

EU-kommisjonen > Verktøy > Europeisk egenerklærings skjema

Start Konkurransen Avvisning Kvalifikasjon Avslutt

Velkommen til den elektroniske ESPD-tjenesten

Det europeiske egenerklærings skjemaet (ESPD) er leverandørens egenerklæring om sin virksomhets økonomiske og finansielle kapasitet, tekniske og faglige

Endring av kontrakt – FF kap. 24

- I dag ingen slike regler i FOA.
 - Anskaffelsesreglene gjelder frem til inngåelse av kontrakt
- Kodifisering: Hovedregelen er at oppdragsgiver ikke kan gjøre vesentlige endringer i en kontrakt.
- Foreligger en vesentlig endring anses dette som inngåelse av en ny kontrakt.
- Del III: Tillatte endringer (§ 24-1); ikke tillatte endringer (§ 24-2)

Endringer i kontrakt – tillatte endringer FF § 24-1

- Klar og presis endringsklausul som fremgikk av konkurransedokumentene
- Prisøkning lavere enn ...
 - EØS-terskelverdiene **og**
 - 10 % av vare- eller tjenestekontrakt eller
 - 15 % av bygge- og anleggskontrakt
- Nødvendige tilleggsleveranser fra opprinnelig leverandør (ikke mer enn 50% av opprinnelig kontraktsverdi)
 - Eks.: Kompatibilitet krever leveranser fra denne leverandøren
- Uforutsette omstendigheter som aktsom oppdragsgiver ikke kunne forutse (ikke mer enn 50% av opprinnelig kontraktsverdi)
- Overdragelse av kontrakt til en annen leverandør, f.eks. fusjon eller konkurs

Endringer i kontrakt – ikke tillatte endringer FF § 24-2

- Nye betingelser som, dersom de hadde vært en del av konkurransen, ville ha ført til at andre leverandører potensielt kunne deltatt eller at kontrakten kunne blitt tildelt en annen leverandør.
- Endrer kontraktens økonomiske balanse til fordel for leverandøren
- Betydelig kontraktsutvidelse
- Skifte av leverandør i andre tilfeller enn fusjon, oppkjøp, konkurs, overtakelse

Oppsigelse av kontrakt i særlige tilfeller FF § 24-3

- Ny bestemmelse
- Oppdragsgiver kan si opp kontrakten når
 - Det er foretatt vesentlige endringer som krever at oppdragsgiver gjennomfører ny konkurranse
 - Der leverandøren på tidspunktet for tildeling av kontrakt var i en situasjon som nevnt i § 24-2 annet ledd (rettskraftig dømt/vedtatt forelegg for korrupsjon, bedrageri m.m.)
 - Der EFTA domstolen ha slått fast at oppdragsgiver har begått et brudd på EØS- avtalen og kontrakt ikke skulle vært inngått.

Hva er en konsesjonskontrakt?

§ 1-2.Konsesjonskontrakt

(1) En konsesjonskontrakt er en **tjenestekontrakt** eller en **bygge- og anleggskontrakt** der **vederlaget** består enten utelukkende av **retten til å utnytte** tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene **eller** en slik rett **sammen med betaling**, og **der driftsrisikoen er overført fra oppdragsgiveren til leverandøren.**

(2) Risikoen som overføres til leverandøren, skal innebære en reell eksponering for svingningene i markedet, slik at det anslåtte potensielle tapet for leverandøren ikke skal være ubetydelig.

- Vi har et knapphetsgode eller offentlig regulert gode.
- Vi stiller godet til rådighet for en aktør som vil «gjøre penger på det» og som tar den vesentlige risikoen for at det faktisk lar seg gjøre.
- Betalingen for bruken kommer (i hovedsak) fra andre enn oss.

Konsesjonskontraktforskriften – noen momenter

- Virkeområde: Omfattende unntaksbestemmelser
- Mye fellesstoff med FOA m.fl.
- Terskelverdier:
 - **Gjelder ikke under EØS-terskelverdiene!**
 - EØS-terskelverdi: 44 MNOK ekskl. mva.
 - Egne regler om beregning av anskaffelsens verdi.
- Forenklete regler for gjennomføring av konkurransen, men sikrer overholdelse av grunnleggende krav.
- Håndhevingsregimet gjelder (KOFA, domstolen m.v.)

Konkurranser om konsesjonskontrakter for Bergen kommune bør gjennomføres i samarbeid med «Innkjøp konsern»!

Nyttige nettsider – også for leverandører

- www.anskaffelser.no
- <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/id2511781/>

Takk for oppmerksomheten!

Bergen kommune | Innkjøp konsern
Uwe Matthäus, spesialrådgiver
uwe.matthaus@bergen.kommune.no

Tlf.: 55 56 63 88

BERGEN
KOMMUNE